

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare (<i>în continuare – proiect</i>) este elaborat de către Ministerul Sănătății în comun cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Proiectul este elaborat în scopul protecției sănătății consumatorilor prin asigurarea introducerii pe piață a produselor inofensive cu respectarea nivelurilor maxime admise de substanțe potențial nocive.</p> <p>Un contaminant alimentar se referă la orice substanță chimică, fizică sau biologică prezentă în alimente, care nu face parte din compoziția naturală a acestora și care poate compromite siguranța sau calitatea produselor alimentare. Exemple de contaminanți sunt: pesticidele, metalele grele, solvenții chimici, contaminanți care nu se descompun ușor în mediul înconjurător sau în corpul uman, cum ar fi bifenilii policlorurați sau dioxinele și alte impurități care pot afecta siguranța și calitatea alimentelor.</p> <p>Produsele alimentare pot fi contaminate în timpul diferitelor etape ale lanțului de aprovizionare, inclusiv producerea, procesarea, manipularea, ambalarea și depozitarea. Deasemenea, un alt factor care contribuie la acest fenomen este utilizarea excesivă a îngrășămintelor chimice și a pesticidelor în agricultură, care poate conduce la deteriorarea calității solului și a apei, afectând astfel, în cele din urmă, siguranța alimentelor cultivate în aceste condiții.</p> <p>Conform studiilor în domeniu, consumul de produse alimentare care depășesc limitele maxime admise de contaminanți poate afecta negativ sănătatea consumatorilor, provocând diverse efecte adverse, cum ar fi intoxicațiile alimentare și afecțiunile gastrointestinale, declanșarea reacțiilor alergice, exacerbarea intoleranțelor alimentare la persoanele predispuse, deteriorarea funcției hepatice și renale etc. Mai mult, expunerea prelungită la contaminanți din alimente poate contribui la apariția unor probleme de sănătate pe termen lung, precum afecțiuni cardiovasculare, tulburări metabolice, risc crescut de cancer.</p> <p>Pentru a garanta protecția sănătății publice, este imperativ ca nivelul contaminanților din produsele alimentare să nu prezinte riscuri pentru consumatori. Astfel, prin respectarea standardelor stricte de siguranță alimentară, controalele regulate și reglementările corespunzătoare pot reduce riscul de contaminare a alimentelor. Autoritățile competente în domeniul siguranței alimentare monitorizează și reglementează industria alimentară pentru a asigura conformitatea cu normele de siguranță alimentară.</p> <p>La nivelul Uniunii Europene, autoritatea competentă care reglementează nivelurile de contaminanți în produsele alimentare este Comisia Europeană, în colaborare cu Agenția Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA). EFSA este responsabilă de evaluarea științifică a riscurilor asociate lanțului alimentar, inclusiv a contaminanților, și oferă recomandări Comisiei Europene și statelor membre ale UE.</p> <p>În baza evaluărilor științifice ale EFSA și a consultărilor cu statele membre, Comisia Europeană adoptă regulamente și directive care stabilesc limitele maxime admise pentru contaminanții în produsele alimentare, precum și alte măsuri pentru protejarea sănătății publice și a intereselor consumatorilor. În acest proces, EFSA joacă un rol crucial în furnizarea de evaluări științifice solide pentru fundamentarea deciziilor legislative și pentru asigurarea siguranței alimentare la nivel european.</p> <p>Monitorizarea și supravegherea contaminanților alimentari la nivel UE se realizează prin prelevarea de probe din diferite etape ale lanțului alimentar, de la producție la comercializare. Probele</p>

sunt testate din punct de vedere toxicologic și sanitar în laboratoare acreditate care folosesc metode validate și standardizate. Analizele includ teste chimice pentru detectarea contaminanților precum pesticide, metale grele și toxine, și teste microbiologice pentru identificarea microorganismelor patogene. Rezultatele testelor sunt raportate autorităților competente, care pot lua măsuri, cum ar fi retragerea produselor de pe piață, notificarea consumatorilor și implementarea de noi reglementări pentru a preveni reapariția problemei. Cercetarea continuă pentru îmbunătățirea metodelor de detectare și identificarea noilor contaminanți emergenți contribuie la menținerea unui nivel ridicat de siguranță alimentară.

Totodată, este de menționat, că nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare se reevaluează în mod constant și se modifică pentru a ține seama de noile informații științifice.

La nivel european, cadru de reglementare a nivelului maximal de cotaminați în produsele alimentare este Regulamentul 915/2023. La baza aprobării acestuia au stat numeroasele modificări efectuate la Regulamentul (CE) nr. 1881/2006, care în final a condus la abrogarea lui.

De menționat, că Regulamentul (CE) nr.915/2023 este supus modificărilor constante, în special ce vizează revizuirea nivelurilor maxime pentru anumiți contaminanți. Modificările au drept scop asigurarea unui nivel sporit de protecție a sănătății oamenilor.

Cadrul normativ național în domeniul stabilirii nivelurilor maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare a fost creat prin aprobarea Regulamentului sanitar privind contaminanții din produsele alimentare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 520/2010 care transpune Regulamentul (CE) nr.1881/2006 al Comisiei din 19 decembrie 2006 de stabilire a nivelurilor maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr.L364 din 20 decembrie 2006, Recomandarea Comisiei (2013/711/UE) privind reducerea prezenței dioxinelor, a furanilor și a bifenililor policlorurați în produsele alimentare și hrana pentru animale și Recomandarea Comisiei (2013/165/UE) privind prezența toxinelor T-2 și HT-2 în cereale și în produsele pe bază de cereale.

În Republica Moldova, cadrul normativ privind contaminanții din produsele alimentare a fost armonizat cu dispozițiile comunitare în anul 2010, prin aprobarea Hotărâri de Guvern nr. 520/2010 cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar privind contaminanții din produsele alimentare, ulterior în anul 2017 și 2019 a mai suferit modificări, atât ce ține de prevederile actului cât și actualizarea anexelor. Este important de menționat că nivelurile maxime sigure de utilizare nu au fost actualizate din anul 2019.

Odată cu abrogarea Regulamentului (CE) nr. 1881/2006 privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare, Regulamentul (UE) nr. 915/2023 reunește mai multe actualizări realizate de-a lungul anilor într-un singur text. Acest nou regulament menține nivelurile maxime anterioare de contaminanți, dar structurează textul mai clar pentru o mai bună conformitate și aplicare, deasemenea specifică niveluri maxime pentru o gamă largă de contaminanți, inclusiv micotoxine, metale grele, toxine din plante, contaminanți, poluanți organici persistenti halogenați etc.

La nivel național, autoritatea competentă privind monitorizarea conținutului de contaminanți în produsele alimentare este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor care implementează Programele de monitorizare și supraveghere în domeniul siguranței și calității produselor alimentare de origine animală și non-animală.

Având în vedere cele menționate, discrepanțele dintre listele referitoare la nivelurile maxime admise pentru anumiți contaminanți în produsele alimentare la nivel național și cele la nivel european pot duce la depășirea limitelor stabilite, ceea ce ar putea afecta negativ sănătatea consumatorilor prin efectele potențial dăunătoare.

Întrucât siguranța și inofensivitatea produselor alimentare este esențială pentru protejarea sănătății consumatorilor, precum și în contextul obiectivelor naționale economice de facilitare a

schimburilor comerciale cu țările Uniunii Europene, este imperativă actualizarea cadrului național de reglementare în domeniul contaminanților din produsele alimentare.

Astfel, prin proiectul propus promovării, se impune aducerea în concordanță a actului normativ cu noile evaluări de risc și noile dovezi referitor la anumiți contaminanți din produsele alimentare.

Punerea în aplicare a modificărilor propuse va avea următoarele beneficii (finalități urmărite):

- creșterea siguranței alimentare și a nivelului de protecție a sănătății consumatorilor prin asigurarea introducerii pe piață a produselor cu respectarea unui conținut de contaminanți care nu prezintă riscuri pentru sănătate;
- asigurarea în timp util a proceselor administrative de actualizare a cadrului normativ aplicabil contaminanților din produsele alimentare, în special a nivelurilor maxime pentru anumiți contaminanți din produse alimentare.
- facilitarea schimburilor comerciale cu țările UE și libera circulație a produselor alimentare, posibilitatea pentru producătorii autohtoni de a exporta produse alimentare fără riscuri de neconformitate.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de act normativ este elaborat în contextul armonizării legislației naționale cu legislația comunitară referitor la siguranța produselor alimentare. În acest sens aceasta crează cadrul necesar aplicării Regulamentului Consiliului (EEC) nr. 315/93 din 8 februarie 1993 privind procedurile comunitare referitor la contaminanți și transpune Regulamentul (UE) 2023/915 al Comisiei Europene din 25 aprilie 2023 privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1881/2006 publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 119/, Recomandarea Comisiei 2013/711/UE din 3 decembrie 2013 privind reducerea prezenței dioxinelor, a furanilor și a bifenililor policlorurați în produsele alimentare și în hrana pentru animale și Recomandarea 2013/165/UE a Comisiei din 27 martie 2013 privind prezența toxinelor T-2 și HT-2 în cereale și în produsele pe bază de cereale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 91/12 din 3 aprilie 2013.

Totodată, transpunerea și implementarea dispozițiilor Regulamentului (UE) 2023/915 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din prevederile Capitolului 12 „Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare” din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 45/2024.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de hotărâre prevede aprobarea Regulamentului sanitar privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare și are drept scop asigurarea unui nivel înalt de protecție a sănătății populației și a protecției consumatorilor. Totodată, proiectul propus asigură continuitatea procesului de armonizare legislativă în domeniul siguranței alimentelor.

Principalele prevederi ale proiectului se referă la:

- stabilirea normelor generale privind aplicarea și respectarea nivelurilor maxime – dispoziții armonizate cu Regulamentul (CE) nr. 915/2023.
- revizuirea normelor generale privind stabilirea și aplicarea listei privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produse alimentare în corespundere cu dispozițiile armonizate la legislația europeană.
- definirea atribuțiilor Ministerului Sănătății cu privire la stabilirea nivelurilor maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare și a listelor aferente de produse, având la bază nivelurile maxime stabilite la nivelul UE (temei juridic stipulat la art. 13 din Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor).

<p>Aprobarea prezentului proiect de act normativ, va contribui la îmbunătățirea situației de protecție a sănătății populației, iar armonizarea cu legislația comunitară va contribui la promovarea exportului de produse alimentare autohtone, inclusiv din grupurile cu potențial mai mare de export.</p>
<p>5. Fundamentarea economico-financiară</p>
<p>Implementarea proiectului nu va necesita cheltuieli suplimentare din bugetul de stat. Costurile aferente asigurării controlului oficial pentru produsele reglementate de prezentul Regulament și a Programelor de control stabilite vor fi în limita alocațiilor aprobate pentru instituțiile responsabile.</p>
<p>6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p>
<p>Pentru punerea în aplicare a prevederilor incluse în proiect, Ministerul Sănătății va asigura elaborarea ordinului ministrului privind stabilirea nivelurilor maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare având la bază limitele stabilite la nivelul UE.</p> <p>Totodată, ANSA va elabora și actualiza anual, programele de monitorizare și supraveghere în domeniul siguranței și calității produselor alimentare de origine animală și non-animală.</p>
<p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p>
<p>În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Proiectul Hotărârii Guvernului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății, compartimentul „Transparență”, Proiecte supuse consultărilor publice” și pe portalul guvernamental (www.particip.gov.md) și poate fi accesat la următoarea pagină web: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/11835</p> <p>Proiectul hotărârii de Guvern urmează să fie consultat și avizat de autoritățile publice și instituțiile interesate în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative</p>
<p>8. Constatările expertizei anticorupție</p>
<p>În conformitate cu art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul va fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție</p>
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p>
<p>În conformitate cu prevederile art. 36 din Legea nr. 100/2017, proiectul va va fi supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației.</p>
<p>10. Constatările expertizei juridice</p>
<p>În conformitate cu art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul va fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției.</p>
<p>11. Constatările altor expertize</p>
<p>În conformitate cu pct. 11, sbp. 2¹), lit. c) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, proiectul de hotărâre și Analiza impactului de reglementare vor fi supuse expertizei Grupului de lucru al comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.</p>